

НЕЕФИКАСНА БОРБА ПРОТИВ ИСЛАМСКОГ ТЕРОРИЗМА

СУОЧАВАЊЕ С РЕ

ПИСАО проф. др Милан МИЈАЛКОВСКИ

Четири месеца после злочина у Паризу (13. новембра прошле године убили су 130 људи), трочлана ћелија салафистичких терориста у Бриселу (22. марта ове године) поновила је злочин – убила је 31 особу и повредила 270 људи. У оба случаја, одговорност за поменуте терористичке нападе преузела је такозвана Исламска држава (ИД) и самоуверено запретила новим смртоносним нападима – саопштила је да је упутила 400 терориста да изводе смртоносне операције у Европи, на местима где се окупља велики број људи. Очекивано, присталице ИД „прославили“ су на Твитеру нападе и поново се јасно легитимисале поруком: „Брисел,

ако настављате ваш рат против вере Алаха, онда је ово наш одговор”. Таквом тенденциозном и провокативном поруком настоје да обману јавност, односно створе утисак о томе да сви муслимани стоје иза починилаца злочина у Бриселу.

Нажалост, мора се констатовати да су терористи, успешно изведеном смртосном операцијом у Бриселу, показали да су, упркос вишемесечним опсежним противтерористичким напорима француских и белгијских полицајаца и обавештајаца, очували своју оперативну способност. Наиме, попут сложене операције у Паризу (самоубилачки и класични напади), постигли су изненађење, што

АЛНОШЋУ

За преломни тренутак у нужном унапређењу европске одбране од тероризма могу да буду узети терористички напади у Бриселу, а његову полазну основу могла би да представља реконструкција друштвеног процеса који је допринео томе да браћа Ибрахим и Халид ел Бакрауи изведу самоубилачке нападе у Бриселу

упозорава да имају задејствован (мобилен) респектабилан терористички контингент у белгијској (и европској) престоници, који је ван домаћаја обавештајно-оперативних мера белгијских антитерористичких снага.

Иза те „невидљивости“ несумњиво стоји квалитетна инфраструктура (салафистички идеолози који у јавним објектима пропагирају нужну примену физичког насиља против „неверника“ и систематски производе терористе, тајни станови, куће, превозна средства, јатаци и слично), која омогућава илегални боравак лица или легални боравак с лажним персоналним документима, као и противзаконити трансфер оружја. У стану из кога су терористи кренули

на аеродром пронађено је 15 килограма експлозива, затим хемикалије, 150 литара ацетона, детонатори и велике количине ексера спремних за самоубилачке појасеве.

Неокрњена инфраструктура

Према мишљењу појединаца, дотична инфраструктура налази се, пре свега, у бриселском кварту Моленбек, одакле трећа и четврта генерација Арапа рођених у Белгији одлази да се бори за ИД, а преживели враћају у Белгију. На њен квалитет посебно указује чињеница да је обезбеђивала четворомесечно скривање организатору терористичких

напада у Паризу Салаху Абделсламу, којег је белгијска полиција ухапсила 18. марта ове године. Будући да је приликом хапшења пружен оружани отпор полицији (Салах и још један терорист су лакше рањени), то указује о каквим је фанатизованим особама реч, које, како су показали терористички напади на аеродрому и метро станици, без ограничења крећу Бриселом.

Евидентно је да су вође терориста успели да темељно испланирају, организују и изведу поменуте нападе и, што је најважније, постигну психолошки циљ – да појачају страх цивила у европским престоницама нападима у Паризу прошле године (привремено се избегавају јавна окупљања, одлажу утакмице, грађани упозоравају да буду опрезни на сваком месту...). Забрињава то што је један од извођача напада на аеродрому успео да се безбедно повуче с места злочина. Стога, независно од тога колико ће се дуго скривати од потера полиције, та чињеница поново упозорава на недопустиву обавештајно-безбедносну супериорност терориста у односу на безбедносне систем Белгије и Европске уније, која, наравно, има значајну улогу у наведеним терористичким нападима.

У вези са синхронизованим терористичким нападима у Бриселу, у приличној мери забрињава загонетност реактивних мера и реторика европских званичника, које су скоро истоветне оним предузетим после злочина салафистичких терориста у Паризу прошле године. Укратко речено, оне одражавају следећи синтетизован утисак – или у довољној мери не познају салафисте, које иначе означавају терминима „исламисти“, „џихадисти“ и слично, или их, пак, добро познају, па избегавају да се суоче са суровом истином.

Претпоставићемо да не познају непријатеља (салафисте, салафије – покрет/учење у исламу који значи повратак „чистим“ коренима ислама, какав је постојао у време пророка Мухамеда и бори се за обнову калифата – заједничке државе свих муслимана, у којој би био на снази шеријат). На такво непознавање терориста указују изјаве попут: „Европа је у рату и потребна је мобилизација“, „Терористи су напали Белгију, али је Европа била мета“, „Сви трагају за разлозима који наводе људе да побију десетине невиних цивила и улију страх у западноевропским престоницама“, „У Белгији је уведен највиши степен безбедности“, „Знамо да заустављање једне (терористичке) ћелије друге гура у акцију“, „Учинићемо све да помогнемо пријатељу и савезнику Белгији да одговорне приведе правди“...

У рату са салафистима

Треба имати на уму општепознату, а ипак игнорисану чињеницу: Европа је у рату с перјаницом салафиста (терористичком Ал Каидом) од 23. фебруара 1998, међутим, европска политичка елита не жели или не може да то схвати. Тог дана, у „Ал Кудс ал Араби“, арапском листу који излази у Лондону, објављен је текст/порука под насловом „Проглашење Џихада против Јевреја и Крсташа од Светског исламског фронта“, који је потписао Осама бин Ладен (вођа Ал Каиде) и вођа салафистичко-терористичких група у Египту, Пакистану и Бангладешу. Заправо, објављен је рат „неверницима“, заснован на верским аргу-

ментима. Израз крсташки преузет је из историје и означава хришћанску војску која је у 11. веку дејствовала на територији источног Средоземља, коју су муслимани окупирани у 7. веку. У „Проглашењу Џихада“ констатује се континуирана агресија крсташко-јеврејског савеза против ирачког народа, као „јасна објава Америкаца рата Богу, његовом Пророку Мухамеду и муслиманима“ и позива на једногласно мишљење познавалаца исламског учења кроз векове да „када непријатељи нападну муслиманске земље, џихад постаје индивидуална обавеза сваког муслимана“, па се препоручује следбеницима да је „убијати Американце и њихове савезнике, лична дужност сваког способног муслимана у свакој земљи у којој је то могуће... све док њихове армије не напусте све земље ислама...“.

У наредном периоду поменута је објава рата освеживана упућивањем претњи, попут: „Морамо да разоримо Рим... Рим је крст, а Римљани су господари крста. Циљ муслимана је Запад. Ми ћемо отворити Рим“ (26. март 2004.); затим, „Шпанија ће бити претворена у пакао, ако се одмах не повуче из Ирака и Авганистана“ (5. април 2004); те „Данас смо вам прогласили крвави рат и нећемо престати с нападима против вас док се не вратите на прави пут. Пошто је примирје које је прогласио наш шеик Осама бин Ладен истекло, и пошто се нисте вратили на прави пут, објављујемо рат вама и вашим народима чије ћутање показује да вас подржавају“, писало је у саопштењу терористичке групе „Бригада Абу Хавс ал Масри“ у другој половини јула 2004. године, упућеном европским земљама...

Иако потписници текста о објави рата Европи нису били, нити су данас легитимни представници муслимана, јер њихови следбеници чине занемарљив број од укупног броја (1,6 милијарди) муслимана, несумњив је њихов покушај да сопствено насиље познатије као тероризам представљају као чин свих муслимана у свету. На повремену успешност такве њихове подвале указује чињеница да званичници појединих (хришћанских) земаља приликом предузимања опсежних одбрамбених мера против салафистичких терориста, истичу да оне нису уперене против муслимана. То је апсолутно тачно. Међутим, на тај начин несвесно се поистовећују салафистички терористи и муслимани, уместо да се јасно разобличи идеологија салафиста и тако онемогући њихово дејство на муслимане.

Потребно разобличавање доктрине

Салафисти се представљају као једини „прави тумачи“ ислама, инсистирају на индивидуалној одговорности у ширењу ислама и у том смислу позивају муслимане „вероодступнике“ да се врате правом исламу и преобраћење грађана осталих вероисповести и атеиста у ислам. Сваког ко сумња у њихово учење о исламу сматрају неверником и заступају став да се „сумња отклања беспоговорним прихватањем њиховог учења, а уколико се пружа отпор, дозвољена су сва средства за његово сламање“. Реализација поменутог става подразумева предузимање комплекса такозваних ненасилних делатности (пропагандне, индоктринарне,

финансијске, регрутне...), што у крајњем резултује „произвођењем“ терориста, наравно и примену физичког насиља, познатијег као тероризам. Салафисти таквом стратегијом (салафизам је легално и легитимно учење, правна школа у исламу) обезбеђују континуално произвођење терориста из редова својих следбеника, које потом накнадно оспособљавају за конкретна дејства. Оружане сукобе попут садашњих на Блиском истоку оптимално користе као најпозданији полигон оспособљавање својих припадника, које потом упућују у земље против којих планирају терористичке акције. Дакле, салафисти проводе противзаконите ненасилне и насилне терористичке делатности.

Имајући у виду наведене чињенице, логично је да примарне жртве салафистичког тероризма (националне државе) подједнако одлучно бране свој систем вредности од „ненасилних“ и насилних делатности салафиста. Насупрот томе, преовлађујући број држава тежишно се ангажује на одбрани својих вредности од њиховог физичког насиља (смртоносних делатности). Реч је о реактивној, много ризичнијој одбрани, која, колико год да је ефикасна, само делимично је успешна.

Напросто, обавештајне службе које су првенствено усмерене на надзор противзаконитих делатности терориста нису свемоћне. Јер салафисти, како пракса потврђује, претрпљене губитке на бојном пољу (терористе лишених слободе или живота) брзо попуњавају. Стога, све док примарне жртве тероризма (државе) не отпочну да с истоветном успешношћу онеспособљавају носиоце „ненасилних“ терористичких делатности, салафисти ће несумњиво напредовати.

Као преломни тренутак за нужан заокрет у погледу унапређења европске одбране од тероризма могу да буду терористички напади у Бриселу. Полазна основа за такав заокрет могла би да представља реконструкција друштвеног процеса који је допринео томе да браћа Ибрахим и Халид ел Бакрауи изведу самоубилачке нападе у Бриселу. Несумњиво би се установило ко има већи удео у том двостраном процесу – супериорност салафиста, односно њихова идеологија или политичка и безбедносна пропуштања белгијског друштва и државе. У даљем, процедура би обухватала отклањање свих погодности које доприносе терористичком угрожавању Белгије и Европе. Заправо, установило би се да је неопходно ургентно и бескомпромисно онемогућити салафисте да предузимају „несмртносне“ делатности. У том погледу, запажену улогу и допринос требало би да имају друштвене науке, чије би резултате истраживања (аргументе) субјекти одлучивања могли умешно да употребе за радикално унапређење одбране од тероризма. ■